

1. Namaz Nedir? Niçin Kılınır?

Namaz, Kur'an-ı Kerim'deki "salat" kelimesinin karşılığıdır. Salat; namaz kılmak, dua etmek ve yüceltmek anlamlarında kullanılır. İnsan namaz kılarken Rabb'ini anar, ona olan sevgi ve saygısını dile getirir. Ona dua eder ve şükreder. Kur'an-ı Kerim'in birçok ayetinde namazın anlamı ve önemi anlatılır. Örneğin; Nisâ suresinin 103. ayetinde, "...Şüphesiz namaz, müminlere vakitleri belirlenmiş bir farzdır." buyrulmuştur. İslam dininde akıllı ve ergenlik çağına ulaşmış her Müslüman için namaz farz kılınmıştır. Sevgili Peygamberimiz de "Namaz dinin direğidir." buyurmuş ve namazın İslam'ın temel şartlarından biri olduğunu söylemiştir.

2. Namazın Şartları

Namaza başlamadan önce ve namaz esnasında uymamız gereken bazı şartlar vardır. Bunlara "namazın farzları" denir.

2.1. Namaza Hazırlık Şartları

2.1.1. Abdest, Boy Abdesti (Gusül) ve Teyemmüm

Namaza hazırlık şartlarından en önemlisi temizliktir. Yüce Allah'ın huzuruna çıkacak kimse bedenini, elbisesini ve namaz kılacağı yeri temizlemelidir.

Abdestin farzları şunlardır:

1. Yüzü yıkamak
2. Kolları dirseklerle beraber yıkamak
3. Başın dörtte birini mesh etmek (ıslak eli, başın üzerine sürmek)
4. Ayakları topuklarla beraber yıkamak

Boy abdesti (Gusül)

Vücudumuzda kuru yer kalmayacak şekilde yıkanmaya boy abdesti veya gusül denir. Boy abdesti, dinimizin emrettiği bir temizlenme biçimidir.

Akıllı ve ergenlik çağına ulaşmış her Müslümanın bazı özel durumlarda boy abdesti alması Allah'ın bir emri (farz) dir.

Boy abdestinin farzları şunlardır:

1. Ağız temizlemek
2. Burnu temizlemek
3. Bütün vücudu yıkamak

Teyemmüm

Teyemmüm, su bulunmadığı ya da suyu kullanma imkânının olmadığı durumlarda, temiz toprak veya toprak cinsinden bir şeyle alınan abdesttir.

Teyemmümün farzları şunlardır:

1. Niyet etmek
2. Elleri toprağa sürüp yüzü mesh etmek, tekrar elleri toprağa sürüp sağ ve sol kolu mesh etmek

2.1.2. Namaza Hazırlığın Diğer Şartları

Abdest dışında namaz için yapılması gerekli diğer hazırlıklar şunlardır:

- 1. Necasetten taharet:** Vücudun, elbisenin ve namaz kılınacak yerin temiz olması demektir.
- 2. Setr-i avret:** Namazda vücudun gerekli yerlerinin örtülmesidir. Erkeklerde, diz ile göbek arası, bayanlarda ise el, yüz ve ayaklar hariç bütün vücudun örtülmesi anlamına gelir.
- 3. İstikbal-i kıble:** Namazda Kâbe'ye yönelmektir.
- 4. Vakit:** Kılınacak namazın vaktinin girmesidir.
- 5. Niyet:** Kılınacak namaz için niyet etmektir.

Namazın Kılınışı Şartları

Namaz kılarken uyulması gereken birtakım şartlar vardır. Altı tane olan bu şartlara, "namazın içindeki farzlar" veya "namazın rükünleri" denir. Bunlardan biri eksik olduğunda namaz geçerli olmaz. Bu şartlar şunlardır:

- 1. İftitah (namaza başlama) tekbiri:** Niyetten hemen sonra "Allahu ekber." diyerek namaza başlamaktır.
- 2. Kıyam :** Namazda ayakta durmaktır.
- 3. Kıraat :** Namazda ayaktayken Kur 'an'dan birkaç ayet veya bir sure okumaktır.
- 4. Rükû :** Kıyamdan sonra elleri dizlere koyarak eğilmektir.
- 5. Secde:** Rükûdan sonra; elleri, dizleri, alını ve burnu yere koymaktır. Secde peş peşe iki kez yapılır.
- 6. Kâde-i âhire (son oturuş):** Namazın sonunda "Ettehiyyâtu" duasını okuyacak kadar oturmaktır.

3. Namaza Çağrı: Ezan ve Kamet

İslam dini günde beş vakit namaz kılmayı emretmektedir. Bu namaz vakitlerini duyurmak için yapılan çağrıya "ezan" denir. Ezanla aynı zamanda, İslam'ın temel mesajları günde beş kez duyurulur.

"Kamet", tek başına ya da cemaatle namaz kılarken farz namazın hemen öncesinde okunur. Cemaatle kılınan namazlarda müezzin tarafından namazın başladığını duyurmak amacıyla yüksek sesle okunur.

Kamet'in sözleri ezanın sözleri gibidir. Sadece "Hayye ale'l felâh." cümlesinden sonra iki kez "Kad kâmeti's salâh." ifadesi eklenir.

4. Günlük Namazlar (BeşVakit Namaz)

Akıllı ve ergenlik çağına gelmiş her Müslümanın günde beş vakit namaz kılması Allah'ın bir emridir. Yüce Allah şöyle buyurur: "... Namaz, müminlere vakitleri belirlenmiş bir farzdır." (Nisa Suresi, 103. ayet)

Sevgili Peygamberimiz de namazların hangi vakitlerde, nasıl kılınacağını göstermiştir. Namazların kılınışı genel olarak aynıdır. Ancak beşvakit namazın farz ve sünnetleri ile namazların rekâtları arasında bazı farklılıklar vardır.

Ezanın sözleri ve anlamı:

Allâh-ü Ekber (2 kez) “Allah en büyüktür”,

“Eşhedü en lâ ilâhe illâ Allah” (2 kere) “Şahitlik ederim ki Allah’tan başka ilah yoktur”

“Eşhedü enne Muhammeden Rasûlullah” (2 kere) “Şahitlik ederim ki Muhammed Allah’ın elçisidir”

“Hayye ale’s-salâh” (2 kere) “Haydi namaza”

“Hayye ale’l-felâh” (2 kere) “Haydi kurtuluşa” ,

“Es-salatu hayrun mine’n nevm” (2 kere) “Namaz uykudan hayırlıdır” (sabah ezanında) “Namaz uykudan hayırlıdır”

“Allâh-ü Ekber” (2 kere) “Allah en büyüktür” ,

“Lâ ilâhe illâ Allah” (1 kere) “Allah’tan başka ilâh yoktur”

5. Cemaatle Namaz

Dinimiz; birlik, beraberlik ve dayanışmayı tavsiye eder. Çünkü birlikten kuvvet doğar. Bu birlikteliğin ibadetteki yansımasına örnek, cemaatle kılınan namazdır. Cemaatle namaz, kardeşlik ve dayanışma duygularını kuvvetlendirir. Cemaate katılan Müslümanlar birbirlerinin sevinç ve üzüntülerinden haberdar olurlar.

Cemaatle kılınan namazda namaz kıldırان kişiye imam, imama uyanlara ise cemaat denir. İslam’da bazı ibadetlerin cemaat hâlinde, topluca yapılması zorunludur. Örneğin cuma namazı ve bayram namazlarının cemaatle kılınması şarttır.

6. Cuma Namazı

Cuma namazı farz bir namazdır. Cuma namazı, haftada bir kez cuma günü, öğle namazının vaktinde cemaatle kılınır.

Cuma namazının kılındığı gün ayrıca öğlen namazı kılınmaz. Ancak cuma namazını kılamayanlar, o günün öğle namazını kılarlar. Yüce Allah şöyle buyurur: “Ey iman edenler! Cuma günü namaza çağırıldığınız zaman, hemen Allah’ı anmaya koşun ve alış verişini bırakın. Eğer bilerseniz bu sizin için daha hayırlıdır.

7. Bayram Namazı

Bir yılda, iki dinî bayram vardır. Bunlardan biri Ramazan diğeri ise Kurban Bayramı’dır. Her iki bayramda da iki rekât bayram namazı kılmak vaciptir.

Bayram namazı, bayramın birinci günü sabah namazının ardından güneş doğduktan kırk beş dakika sonra camide cemaatle kılınır.

8. Cenaze Namazı

Müslümanların birbirlerine karşı görevleri vardır. Bunlardan biri de ölen kimsenin cenaze namazına katılmaktır. Cenaze namazı dua niteliğindeki bir namazdır. Bir grup Müslümanın cenazeye katılması ile diğeri Müslümanlardan yükümlülük kalkmış olur.

Cenaze namazı ayakta kılınır. Rükû ve secdesi yoktur. Namaz esnasında, ölen kişi yıkanmış ve kefenlenmiş bir hâlde cemaatin önünde, “musalla” denilen yüksekçe bir yere konulur. İmam önde, cemaat ise imamın arkasında ayakta saf oluşturarak durur.

9. Teravîh Namazı

Teravîh namazı, ramazan ayında kılınır. Yatsı namazının sünneti ile vitir namazı arasında kılınan sünnet bir namazdır. Cemaatle kılındığı gibi tek başına da kılınabilir ve yirmi rekâttır.

10. Namazı Bozan Durumlar

- Namazda konuşmak, gülmek, bir şey yiyip içmek gibi dışarıdan bakıldığında namazda olmadığı izlenimi verecek bir davranışta bulunmak
- Namazın farzlarından birini terk etmek
- Namazdayken abdestin bozulması
- Namazda kiblede başka yöne dönmek

11. Namazın İnsana Kazandırdıkları

İbadetler, Yüce Allah istediği için, kulluk bilinci ile yapılır. Her ibadetin, birçok faydası vardır. Çünkü Yüce Allah, kullarının iyiliğini ister.

Namaz bize neler kazandırır?

- Namaz, insanın Yüce Allah ile başını canlı tutar.
- Namaz, insanın duygu dünyasını zenginleştirir.
- Namaz, insanın, davranışlarında bilinçli olmasını sağlar. İnsanı kötü ve çirkin davranışlardan uzak tutar.
- Namaz, insanda birlikte yaşama ve dayanışma bilincini geliştirir.
- Namaz, temizliğe alıştıırır
- Namaz, zamanı iyi kullanmayı öğretir.

